

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה
וילדיהם: יהושע וזוגתו דינה גוטמן, שירה,
אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיזי אייזנברג

יהודי הוא כמו קטליזטור

הרב אפרים פוטאש

אינו מסוגל לעלות במדרגות. בשעתו לימד אבי כימייה בבית ספר תיכון שעמד בפני שיפוצים נרחבים; על פי התכנית, יועדה מעבדת הכימיה לשכון בקומה הרביעית בבניין שתוכנן להיבנות מחדש, אולם ללא מעלית. הוא ידע בוודאות כי הוא לא יהיה מסוגל לטפס ארבע קומות ברגל, והטרידה אותו המחשבה: כיצד, אם כן, יוכל להתפרנס? כמובן, הוא יכול היה להתחיל לחפש משרת הוראה בבית ספר אחר; אולם, איש לא היה מעוניין להעסיק אדם חולני שכבר היה בשנות החמישים לחייו. מה יעץ לו הרבי לאור הנסיבות הללו?

תשובתו של הרבי, במכתב מתאריך כ' בסיון תשכ"א, ממש הפיחה רוח חיים חדשה באבי. ראשית, הרבי אמר לאבי שעליו להמשיך במשרתו ללא דאגה, כיון שהבניין החדש צפוי להיבנות רק בעוד כשנתיים, שלוש, והרי דברים רבים יוכלו להשתנות עד אז - ובינתיים עליו להתחזק בביטחון בה' יתברך שהעניינים יסתדרו לטובה.

"תקוותי חזקה שיש לו שיעור בכל יום בתורתנו תורת חיים, ובהוספה ביום השבת אשר קודש הוא לה'", המשיך הרבי במכתבו, "ובזה כמובן גם שיעור בפנימיות התורה שבדורנו נתגלתה בתורת החסידות. וגם בסביבתו משפיע בהאמור".

הרבי המשיך וציין ש"הרי לפעמים דבריו של בעל מקצוע בעניין, שלכאורה אין לו כל שייכות ללימוד התורה, והוא מדבר דווקא אודות ההכרח שבזה - משפיע ביותר וביותר". כלומר, כאשר מדובר ברב, הרי אנשים מצפים לשמוע אותו מצטט דברי תורה, ולכן אינם נוטים לייחס לדבריו את אותו משקל כפי שייחסו לאותם הדברים כאשר הם מושמעים מפיו של בעל מקצוע, מדען או אקדמאי. לכן הפציר הרבי באבי שינצל את כוח השפעתו זה כדי לעורר אנשים בסביבתו ללמוד את תורת החסידות שהתגלתה בדורותינו אלה.

במכתבו ממשיך הרבי ונותן מענה לשאלה שעשויה

«



אבי, שמעון פוטאש, לקה בילדותו במחלת קדחת השָׁרָוֹן, שכתוצאה ממנה ניזוק אצלו אחד משסתומי הלב. ככל שהוא הלך והזדקן, כך הלך מצבו והחמיר. בזמנו, בשנות ה"ד"ים (שנות החמישים), לא היה מזור למצב זה; כיום מדובר בהליך פשוט יחסית של החלפת ססתום הלב, אולם הטכנולוגיה הזו פותחה רק במהלך שנות הכ"פים (שנות השישים), ועד אז מצבו של אבי כבר התדרדר עד כדי כך שהרופאים כבר לא היו מוכנים להסתכן ולנתח אותו.

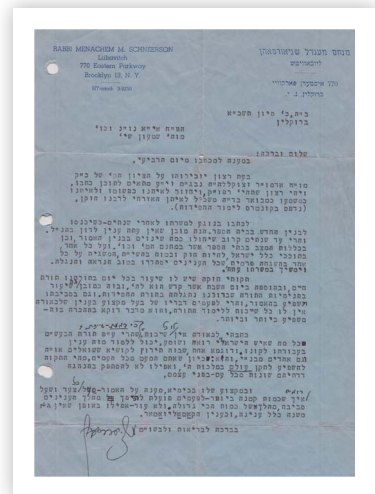
מכל מקום, מצבו של אבי היה בכי רע, ומאחר שנמנה על המתפללים הקבועים בבית הכנסת של חב"ד ליובאוויטש במנצי'סטר, שם התגוררה משפחתנו בשעתו, הוא שיתף בדאגותיו את הרב בניציון שמטוב, שליחו של הרבי לאנגליה. הרב שמטוב הציע שיכתוב לרבי בנושא, וכך הוא אכן עשה. הוא כתב את מכתבו בשפה העברית, וכתב "כמו שכותבים לחבר קרוב", כפי שיעץ לו הרב שמטוב.

במכתבו סיפר לרבי כי לבו נחלש עד כדי כך שכבר

להישאל: האמנם יש משמעות של ממש למאמצי ופעולותיו של יהודי אחד ויחיד? בהקשר לכך מזכיר הרבי קושיה דומה ש"שואלים אומות העולם וגם אחדים מבני ישראל, והוא: כיון שאתם המעט מכל העמים, מהי התקווה להשפיע לתקן עולם במלכות ה'?"

במענה לשאלה זו משתמש הרבי במשל הלקוח מעולם הכימיה: "על כל צעד ושעל רואים איך שכמות קטנה ביותר לפעמים פועלת להפך מהלך העניינים סביבה, מהלך של כמות הכי גדולה. ולא עוד - אפילו באופן שאין היא משנה כלל עניינה, וכעניין הקטליזטור".

הייתי רוצה להרחיב קצת ולהסביר מהו קטליזטור [זרז] בכימיה. כמובן, הרבי במכתבו לא היה צריך להסביר עניין זה לאבי, מאחר שהוא היה כימאי במקצועו, אולם ייתכן כי רבים אינם מכירים זאת.



בכימיה, כאשר רוצים להאיץ התרחשותה של תגובה כימית בין שני חומרים, תגובה שעל דרך הרגיל הייתה מתרחשת באיטיות רבה, נעזרים בכמות זעירה של חומר שלישי - הנקרא זרז - כדי לעורר ולהמריץ את התרחשות התגובה הכימית. דוגמה קלסית לזרז הם שביבי מתכת, שאותם מפזרים אל תוך מכל שבתוכו שני החומרים האחרים, ובאותו רגע - בום! - התגובה מתרחשת מיד. בינתיים, השבבים שוקעים לתחתית המכל מבלי שהושפעו כלל מהתהליך - הם אינם מתכלים או משתנים, ואף ניתן לשוב ולהשתמש בהם פעם נוספת. לכך התכוון הרבי במכתבו כאשר המשיל את עם ישראל ל"קטליזטור", וכתב, "כמות קטנה ביותר - לפעמים פועלת להפך מהלך העניינים סביבה. . . ולא עוד - אפילו באופן שאין היא משנה כלל עניינה".

במילים אחרות, אנו כיהודים גורמים להתרחשותם של תהליכים בעולם הזה, אולם אין כל הכרח שכתוצאה מכך העולם ישפיע עלינו. אף שאנו רק "שבבים" זעירים, יש לנו השפעה רבה על העולם כולו. כך כתב הרבי לאבי.

אבי מאוד אהב מדע, ובפרט את התחום של כימיה, והוא התרשם עמוקות מהעובדה שהרבי התייחס אליו באמצעות משל מאותו תחום שהיה כה קרוב ללבו. אני נזכר כיצד האווירה בבית "התחשמלה" כאשר הוא הקריא את מכתבו של הרבי. ומאותו רגע, הפך אבי להיות "איש של הרבי" - הוא שאף בכל מאודו למלא את המשימה שהרבי הטיל עליו. במקום להיות טרוד במצבו הבריאותי, הוא התמסר להשפיע על כל מי שפגש בו.

למרבה הצער, מצב בריאותו לא השתפר, מאחר שלא היה כל סיכוי לשפר אותו. כעבור שש שנים, כשהוא בגיל 58, נפטר אבי. אולם, אותן שש שנים היו עבורו חדורות במשמעות, מאחר שהרבי התווה עבורו דרך חיים שחוללה שינוי של ממש לטובה.

הייתי רוצה לציין עוד נקודה אחת. אבי נפטר באותו תאריך שבו נפטר אחיו של הרבי, ישראל אריה לייב שניאורסון, ביום י"ג באייר - אם כי, כמובן, לא באותה שנה - אחיו של הרבי בשנת תשי"ב (1952), ואבי כעבור 15 שנה. אולם, הייתה עבורי משמעות מיוחדת לעובדה שאני אומר את תפילת הקדיש לזכר אבי באותו יום שבו גם הרבי אומר קדיש לזכר אחיו - כאשר שנינו מקדשים את שמו של הקב"ה בעולם לזכרם של יקירנו שאינם עוד עמנו.

מ אפרים פוטאש משמש כחבר הנהלת ישיבת ליובאוויטש בלונדון, שם הוא מתגורר יחד עם משפחתו. הוא רואיין בחודש שבט, תשע"ה (2015).

מודפס ומופץ באה"ק ע"י צעירי אמרת תב"ד / המרכז לעזרי שליחות טל' 03-373-1777

לזכות הורינו היקרים הרב יעקב ומרת בתיה שיחיו מינסקי הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויובד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשי"א (1950) — במכתב לאב שבתו והמיועד להיות חתנו עמדו לנסוע לקהילה מרוחקת במטרה לפעול שם בהפצת היהדות. כתב הרבי כי על ההורים לשמוח מכך שיוצאי חלציהם זכו בזכות הגדולה ונבחרו לשמש כשלוחים של חמיו, הרבי הקודם, וכי הם בוודאי יזכו לברכותיו אשר ילוו אותם הן ברוחניות והן בגשמיות.¹ כ"ב במרחשוון

1 אגרות קודש, כרך ד, עמ' מד

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.
לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org



JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9680810
784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213
© כל הזכויות שמורות 2015